

MURÁNSKE NOVINY

4

VI. ROČNÍK • DVOJMESAČNÍK • NOVEMBER 2013

0,40 €

Naši vážení a milí dôchodcovia

Každý z nás je svojím spôsobom pútnikom na ceste životom. Niekedy sa zastavíme, odpočinieme si a uvažujeme, koľko sme toho už prežili a čo všetko nás ešte v živote čaká. Každodenný život je popretkávaný ako vzácny koberec rôznymi nitkami, nitkami obyčajnými – to sú tie všedné, niekedy nekonečne dlhé dni, daždivé počasie, krátka choroba či bolesť, ale sú popretkávané i zlatými nitkami pohody a radosti. Staroba čaká na každého z nás. Prichádza tak pomaly, že si ju niektorí uvedomia v poslednej chvíli a nestihnú si ju vychutnať.

Strata blízkeho človeka, s ktorým sa stretávate každý deň, je veľkou ranou. Ranou, ktorá určite veľmi bolela. Veď spolu so svojimi partnermi vedeli o živote veľa, poznali pocit radosti, spolu sa smiali, prežívali najkrajšie chvíle so svojimi deťmi. Zrazu prázdnota a ničota. Mnohí z vás však vedia, že čas je najlepším lekárom a tak treba kráčať životom ďalej. Možno nebude už taký krásny ako predtým, ale stále je to váš život. Nevzdávajte sa ho. Život vás naučil prispôbiť sa, tolerovať, bojovať, tešiť sa... To všetko môžeme vyčítať vo vašich tvárach.

Človek je krásny nielen vtedy, keď má pružný krok. Človek je krásny podľa múdrosti, čo sa mu zračí v oku, podľa vrások a bielych vlasov, podľa slov, keď ponára sa v hovore s deťmi do rokov, keď aj on bol mladý. Človek

je krásny vtedy, keď ho ľudia majú radi.

Milí naši dôchodcovia, prajem vám pevné zdravie, veselú myseľ, veľa úsmevu, elánu a radosti zo života. Nech je pre vás jeseň života plná farieb, z ktorých každá bude znamenať jedno krásne prežité obdobie vášho života.

*Ing. Roman Goldschmidt
starosta obce*

Úcta k starším 30. 10 2013 Jeseň života

Po lúke kvitnúcich jabloní
kráčaš v ústrety zrelosti
smutná jeseň letu odzvoní
zapadá slnko mladosti

preč sú tie časy teplých dní
nevedel si či sníš či bdiš
rozlievaš pohár želaní
skôr než ho do dna vypiješ

minuli sa ako zápalky
zhoreli jedna po druhej
zakladaš list do obálky
zhasína v lampe petrolej

odtrháš jablko zo stromu
sladučké ako med
berieš si jeho chuť do hrobu
keď cesty ďalej niet.

Kostra na hrade

Viac na str. 4

Obecné zastupiteľstvo v Muráni v súlade s ustanovením §6 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. a §11 ods. 4 písm. d) zákona SNR č. 369/90 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a v súlade so zákonom č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách v znení neskorších predpisov a zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach, Vyhláškou č. 397/2003 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o meraní množstva vody dodanej verejným vodovodom a množstvom vypúšťaných vôd, o spôsobe výpočtu množstva vypúšťaných odpadových vôd vydáva toto

VŠEOBECNEZÁVÄZNÉ NARIADENIE O obecnej kanalizácii v Obci Muráň

Článok č. 1

Vymedzenie základných pojmov

1. Obecnou kanalizáciou - je súbor objektov a zariadení slúžiacich verejnej potrebe na hromadné odvádzanie odpadových vôd umožňujúcich neškodný príjem, odvádzanie a čistenie odpadových vôd.
2. Producent - odpadových vôd vypúšťaných do verejnej kanalizácie je fyzická alebo právnická osoba, ktorá má uzatvorenú zmluvu o odvádzaní odpadových vôd s vlastníkom verejnej kanalizácie a ktorá vypúšťa odpadové vody do verejnej kanalizácie. Za producenta sa týmto nariadením považuje aj fyzická a právnická osoba, ktorá nemá uzatvorenú zmluvu o odvádzaní odpadových vôd, avšak odvádzá odpadovú vodu do obecnej kanalizácie.
3. Kanalizačná prípojka - je úsek potrubia, ktorým sa odvádzajú odpadové vody z miesta vyústenia kanalizácie objektu alebo stavby až po zaústenie do stokovej siete obecnej kanalizácie.
4. Splaškovou odpadovou vodou - sa rozumie voda použitá z obydľí a služieb predovšetkým z ľudského metabolizmu, činnosti v domácnostiach, z kúpeľní, stravovacích zariadení a z iných podobných zariadení a nie je hromadená v žumpách.
5. Prevádzkovateľ - je ten, kto zabezpečuje odvádzanie odpadových vôd obecnou kanalizáciou.

Článok č. 2

Kanalizačné prípojky

1. Vybudovanie kanalizačnej prípojky a napojenie na verejnú kanalizáciu je možné vykonať len s písomným súhlasom vlastníka verejnej kanalizácie na základe písomnej žiadosti majiteľa prípojky. V žiadosti majiteľ prípojky uvedie:
  - a) meno a priezvisko, adresu trvalého pobytu, b) adresu stavby a parcelné číslo nehnuteľnosti, ktorá bude na verejnú kanalizáciu napojená,
  - c) dátum realizácie výkopových prác a napojenia kanalizácie,
  - d) situačný náčrt napojenia.
2. Miesto pripojenia kanalizačnej prípojky, alebo umiestnenie revíznej kanalizačnej šachty na kanalizačnej prípojke určí prevádzkovateľ verejnej kanalizácie po dohode s majiteľom prípojky.
3. Pri výstavbe verejnej kanalizácie sú na potrubí umiestnené odbočky pre napojenie prípojky. Umiestnenie odbočiek sa volí po dohode s majiteľmi príľahlých nehnuteľností, pričom na jednu odbočku sa napája jedna alebo viace susediacich nehnuteľností a odbočka je umiestnená na rozhraní susediacich nehnuteľností. V prípade sporu majiteľov susediacich nehnuteľností o umiestnenie odbočky rozhodne o umiestnení vlastníka verejnej kanalizácie.
4. Ak nie je na kanalizačnom potrubí počas výstavby osadená odbočka, napojenie prípojky sa vykoná vyvrtaním otvoru do potrubia a osadením špeciálnej spojky typu s gumovou manžetou. Záseh do verejnej kanalizácie môže vykonať len oprávnená osoba so súhlasom vlastníka verejnej kanalizácie.
5. Náklady na vybudovanie odbočiek z hlavného kanalizačného potrubia sú hradené v plnej výške vlastníkom prípojky.
6. Spôsob napojenia prípojky musí byť vyko-

naný tak, aby nedošlo k poškodeniu alebo k znefunkčneniu verejnej kanalizácie. Za škody spôsobené poškodením alebo znefunkčnením verejnej kanalizácie pri budovaní prípojky zodpovedá majiteľ prípojky.

7. Majiteľ prípojky musí pred zasypáním prípojky prizvať pracovníka prevádzkovateľa verejnej kanalizácie, ktorý vykoná kontrolu napojenia prípojky. Miesto zaústenia prípojky do verejnej kanalizácie musí byť obsypané jemnou prehodenu zeminou, resp. pieskom.

8. Odvádzat odpadové vody do verejnej kanalizácie môže majiteľ nehnuteľnosti alebo producent len na základe písomnej zmluvy o odvádzaní odpadových vôd uzatvorenej medzi ním a vlastníkom verejnej kanalizácie, pričom zmluva musí byť uzatvorená do 3 pracovných dní od vybudovania, resp. sprevádzkovania prípojky.

9. Pri postupnom budovaní verejnej kanalizácie je vlastníkom nehnuteľnosti povinný vybudovať kanalizačnú prípojku a odvádzat odpadové vody do verejnej kanalizácie do 6 mesiacov od sprevádzkovania predmetnej časti verejnej kanalizácie.

Článok č. 3

Prevádzkovanie obecnej kanalizácie

1. Prevádzkovateľom obecnej kanalizácie je Obec Muráň
2. Práva a povinnosti prevádzkovateľa obecnej kanalizácie upravuje Zákon č. 442/2002 Z. z. o verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení Zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach.

Článok č. 4

Odvádzanie odpadových vôd

Odvádzanie odpadových vôd obecnou kanalizáciou je splnené vtokom odpadových vôd vypúšťaných do zariadenia obecnej kanalizácie. Prevádzkovateľ obecnej kanalizácie nezodpovedá za škody vzniknuté pri obmedzení alebo prerušení odvádzania odpadových vôd z dôvodu mimoriadnej udalosti ako: povodne, pri prerušení dodávky elektrickej energie alebo z dôvodu, pre ktorý je prevádzkovateľ oprávnený odvádzanie odpadových vôd obmedziť alebo prerušiť.

Článok č. 5

Neoprávnené vypúšťanie odpadových vôd do obecnej kanalizácie

Neoprávneným vypúšťaním odpadových vôd do obecnej kanalizácie je:

1. Vypúšťanie bez uzatvorenej zmluvy o odvádzaní odpadových vôd alebo v rozpore s takouto zmluvou.
2. Kto neoprávnené vypúšťa odpadové vody do obecnej kanalizácie, je povinný nahradiť spôsobenú škodu prevádzkovateľovi obecnej kanalizácie.

Článok č. 6

Povinnosti producenta

Producent je povinný:

1. Dodržiavať podmienky ustanovené v tomto všeobecne záväznom nariadení a tiež podmienky dohodnuté v zmluve uzatvorenej s prevádzkovateľom obecnej kanalizácie.
2. Umožniť vstup prevádzkovateľa alebo ním poverenej osoby na nehnuteľnosť pripojenú

na obecnú kanalizáciu za účelom zabezpečenia spoľahlivej funkcie obecnej kanalizácie, zistenia stavu meradla pri odčítaní na vodomere (meranie množstva vypúšťaných odpadových vôd).

3. Oznamiť prevádzkovateľovi zistenú poruchu na kanalizačnej prípojke.
4. Oznamiť prevádzkovateľovi nové údaje súvisiace s odvádzaním odpadových vôd do obecnej kanalizácie.
5. Oznamiť prevádzkovateľovi zistenú poruchu na kanalizačnej prípojke.
6. Oznamiť prevádzkovateľovi nové údaje súvisiace s odvádzaním odpadových vôd do obecnej kanalizácie.
7. Oznamiť prevádzkovateľovi obecnej kanalizácie zmenu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti pripojenej na obecnú kanalizáciu.

Článok č. 7

Ochrana obecnej kanalizácie

1. K bezprostrednej ochrane obecnej kanalizácie pred poškodením a na zabezpečenie jej prevádzkyschopnosti sa vymedzuje pásmo ochrany obecnej kanalizácie (ďalej len „pásmo ochrany“), ktorým sa rozumie priestor v bezprostrednej blízkosti obecnej kanalizácie.
2. Pásmo ochrany sa vymedzuje vodorovnou vzdialenosťou 1,5 m od vonkajšieho pôdorysného okraja kanalizačného potrubia na obidve strany obecnej kanalizácie.
3. V pásme ochrany je zakázané:
  - a) vykonávať zemné práce, stavby, umiestňovať konštrukcie alebo iné podobné zariadenia alebo vykonávať činnosti, ktoré obmedzujú prístup k obecnej kanalizácii alebo ktoré by mohli ohroziť ich technický stav,
  - b) vysádzať trvalé porasty,
  - c) umiestňovať skládky,
  - d) vykonávať terénne úpravy.

Článok č. 8

Stočné

1. Za odvádzanie odpadových vôd verejnou kanalizáciou platí producent odpadových vôd prevádzkovateľovi obecnej kanalizácie stočné. Výška stočného za 1 m³ odpadovej vody je stanovená každoročne vo Všeobecne záväznom nariadení obce o miestnych poplatkoch, ktoré je schvaľované Obecným zastupiteľstvom na konci kalendárneho roka.
2. Výška stočného pre nehnuteľnosti, ktoré čerpajú vodu len z verejného vodovodu, sa vypočíta vynásobením nameraného množstva (m³) spotrebovanej vody a ceny za 1 m³. Údaje o množstve spotrebovanej vody poskytuje prevádzkovateľovi na základe odpočtu meracích zariadení na vodovodnej prípojke:
  - a) Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.
  - b) Osoba poverená prevádzkovateľom
3. Výška stočného pre nehnuteľnosti, ktoré čerpajú vodu zo studní a iných zdrojov sa vypočíta vynásobením predpokladaného množstva (m³) spotrebovanej vody a ceny za 1 m³. Údaje o predpokladanom množstve spotrebovanej vody sa získajú zo smerných čísel spotreby vody na jednu osobu z úpravy č.477/99-810 Ministerstva pôdohospodárstva SR, podľa typu zariadenia, v ktorom sa odpadová voda produkuje. (Príloha č. 1)
4. Platba stočného sa vykonáva mesačnými zálohovými platbami stanovenými zálohovými platbami za odber pitnej vody v predchádzajúcom roku, v prepočte na výšku stočného.
- 4.1 Na konci zúčtovacieho obdobia prevádzkovateľ obecnej kanalizácie vykoná doúčtovanie, (podkladom ktorého bude výúčtovacia faktúra za vodné), do 30 dní, s vystavením faktúry.
5. Užívateľ, resp. správca objektu je povinný uhradiť faktúru v lehote 15 dní odo dňa jej doručenia.
6. Stočné sa uhrádza do pokladne obce alebo na účet obce.

Článok č. 9

Priestupky, sankcie a pokuty

1. Priestupku voči tomuto nariadeniu sa dopúšťa ten, kto:
  - a) vypúšťa odpadové vody do obecnej kanalizácie cez domové čistiarne odpadových vôd a žumpy,
  - b) produkuje odpadové vody a nevybuduje prípojku, resp. nepripojí nehnuteľnosť na obecnú kanalizáciu do 12 mesiacov od sprevádzkovania obecnej kanalizácie v mieste nehnuteľnosti alebo nevybuduje kanalizačnú prípojku pre nový stavebný objekt pred jeho kolaudáciou,
  - c) nesplní technické podmienky kanalizačnej prípojky týkajúcej sa miesta spôsobu pripojenia na obecnú kanalizáciu a nevykoná úpravy, ktoré sú potrebné na bezpečnú a spoľahlivú prevádzku obecnej kanalizácie, neprizve pracovníka prevádzkovateľa obecnej kanalizácie na kontrolu prípojky pred zasypáním,
  - d) neuzatvorí zmluvu o pripojení a likvidácii odpadových vôd s vlastníkom obecnej kanalizácie a vypúšťa odpadové vody do verejnej kanalizácie,
  - e) nevie písomne preukázať spôsob likvidácie odpadových vôd produkujúcich na svojom pozemku, ak v mieste producenta nie je vybudovaná obecná kanalizácia,
  - f) vypúšťa do obecnej kanalizácie iné ako odpadové vody definované v čl. I, ods. 4 tohto nariadenia a spôsobí haváriu biologického čistenia odpadových vôd,
  - g) odvedie vody z povrchového odtoku (dažďové vody) do obecnej kanalizácie,
  - h) ten, kto vhadzuje alebo vysypáva do obecnej kanalizácie predmety, ktoré môžu ohroziť funkciu obecnej kanalizácie alebo poškodiť proces biologického čistenia odpadových vôd,
  - i) neoprávnené vstupuje na pozemok a do objektov ČOV,
  - j) úmyselne poškodzuje alebo odcudzuje zariadenia a predmety slúžiace na bezpečný a bezporuchový chod obecnej kanalizácie a ČOV,
  - k) neumožní vstup prevádzkovateľovi alebo ním poverenej osobe na pozemok za účelom kontroly kanalizačnej prípojky a obecnej kanalizácie.
2. Za priestupok uvedený v odseku 1 písmena a) až c) bude vlastníkom nehnuteľnosti uložená pokuta 165 EUR
3. Za priestupok uvedený v odseku 1 písmena d) bude vlastníkom nehnuteľnosti uložená pokuta 330 EUR za neuzatvorenie zmluvy a požadovaná úhrada stočného za obdobie od sprevádzkovania obecnej kanalizácie v mieste nehnuteľnosti po dobu uzatvorenia zmluvy.
4. Za priestupok uvedený v odseku 1 písmena e) bude vlastníkom nehnuteľnosti uložená pokuta 165 EUR.
5. Za priestupok uvedený v odseku 1 písmena f) a h) bude fyzickej alebo právnickej osobe uložená pokuta 660 EUR. V prípade poškodenia biologického procesu čistenia odpadových vôd bude od producenta vymáhaná plná výška nákladov spojená s odstraňovaním havárie a opätovným obnovením prevádzky ČOV.
6. Za priestupok uvedený v odseku 1 písmena g) bude vlastníkom nehnuteľnosti uložená pokuta 330 EUR.
7. Za priestupok uvedený v odseku 1 písmena i) a j) bude fyzickej alebo právnickej osobe uložená pokuta 33 EUR vrátane náhrady spôsobenej škody.
8. Za priestupok uvedený v odseku 1 písmena k) bude vlastníkom nehnuteľnosti uložená pokuta 100 EUR.

Toto všeobecne záväzné nariadenie nadobúda účinnosť 15. dňom po vyvesení.

Ing. Roman Goldschmidt
starosta obce

Jeseň v Materskej škole

Deti v Hrdzavej doline

Ani sme sa nenazdali a jeseň je už v plnom prúde. Ponúka nám mnoho nápadov a do slova nás volá do prírody. A preto sa jedného pekného jesenného dňa deti z materskej školy rozhodli, že pôjdu na turistickú vychádzku do Hrdzavej doliny. Ich úlohou bolo prekonať strach a prejsť úzku lavičku ponad potôčik. Priniesť určitý počet listov, alebo vytvoriť hniezdo z prírodného materiálu ako vtáčiky.

Šarkaniáda

Deti za pomoci svojich rodičov popustili uzdu svojej fantázií a pustili sa do výroby šarkanov a drakov. Z ich tváričiek sme mohli vyčítať radosť z toho, ako sa mamky a ockovia vrátili do svojich detských liet a „hrali sa v škôlke“.

To, že majú dobré nápady, mohli rodičia dokázať pri ďalšej akcii a to vo výrobe „tekvicových strašidielok“. Spoločne s deťmi dlabali, vyrezávali tekvice, vytvorili napríklad loď, princeznú či šaša. Deti neminula sladká odmena a diplomy. Touto akciou sa ale jeseň vo škôlke nekončí.

Halloween

Nasledoval dlho očakávaný Halloween, sviatok, ktorý sa čoraz viac udomáčuje aj u nás. A tak Muráň ožil a prechádzali sa po ňom „strašidlá“ v podobe škôlkarov. Deti a obyvatelov Muráňa nielen strašili, ale aj odmeňovali krásnu tekvicovú výzdobu diplomom.

Jeseň si však detičky pripomínali v škôlke každým dňom. Stále, keď počasie prialo, priniesli z vychádzky šišky, gaštany, bukvice a iný prírodný materiál, z ktorého si zutľňovali triedy. Dúfame, že sa opäť o rok stretne plný nových nápadov a budeme sa tak tešiť z jesennej prírody ako doteraz.

M. Profantová, p. uč. MŠ

Zlatá podkova, zlaté pero, zlatý vlas

Opäť sme mali možnosť ukázať svoje básnické schopnosti, ktoré žiaci predstavili v školskom kole súťaže v prednese slovenskej rozprávky „ZLATÁ PODKOVA, ZLATÉ PERO, ZLATÝ VLAS“. Na 4. vyučovacej hodine sa dňa 11. 10. 2013 žiaci predvedli v dvoch kategóriách, v prednese poézie a prózy.

Umiestnenie bolo nasledovné:

1. kategória (poézia) **1. miesto:**

Alžbeta Hlodáková

Libuša Cibulová

1. kategória (próza) **1. miesto:**

Richard Laboš, Tímea Velková

2. miesto:

Adam Kochjar

3. miesto:

Diana Fryčová, Zoja Lukášová

2. kategória (próza) **1. miesto:**

Jakub Tabák

Všetci, ktorí boli umiestnení na prvých miestach, postúpili na regionálne kolo do Drienčan. Žiaľ, tam sa nám nepodarilo umiestniť.

Tešíme sa na ďalšiu šancu, kde deti predvedú básnické schopnosti v recitácii. Veríme, že sa prihlási viac detí a vyberú si také ukážky, ktoré ich budú zaujímať.

Mgr. Slávka Sojáková

Čo nás čaká počas školského roka

Školský rok 2013/2014 sa začal a pred nami sú, ako každý rok, úlohy a ciele, ktoré musíme (mali by sme) splniť. Jedným z hlavných cieľov je zníženie neospravedlnených hodín žiakov. Ťažká úloha, ktorú sa nám nepodarí splniť, ak nebudú rodičia našich žiakov spolupracovať. Posvietime (dáme si pozor) aj na ospravedlnenky od ošetrujúcich lekárov.

Ďalším z cieľov je pripraviť žiakov na monitor zo slovenského jazyka a matematiky. Novinkou je, že tento rok budú okrem deviatkov v marci písať monitor aj žiaci piateho ročníka a to 13. novembra. Všetkých žiakov čaká bilancovanie štvrtročných výsledkov, ktoré sa neúprosne blíži. Za dva mesiace sme čo - to už stihli a sme radi, že do akcií organizovaných školou sa zapojilo mnoho žiakov. Veď posúďte sami v ďalších príspevkoch. Rodičov chceme aj touto cestou informo-

vať, že rodičovský príspevok je aj tohto roku 10 € na rodinu a je potrebné, aby si rodičia čo najskôr splnili svoju povinnosť a vyplatili ho do konca novembra 2013. Ďalšou novinkou je, že žiaci 1. a 2. stupňa majú možnosť prihlásiť sa do ZUŠ, ktorá má vysunuté pracovisko u nás v škole. Výtvarný odbor má na starosti pani Eva Huťanová a stretnutia výtvarníkov sú každý štvrtok, tanečný odbor vedie pani Zuzana Rempertová a ich tréningy sú každý piatok.

Najbližšie nás čakajú akcie „Balónový sprievod“ v Revúcej (organizovaný CPPPpP), „Biela pastelka“ (celoslovenská zbierka pre nevidiacich a slabozrakých). Ďalej „Imatrikulácia žiakov 1. ročníka“, „Strídži deň“ a príprava triednych kolektívov na vianočné posedenie „Trieda baví triedu“.

Mgr. Jana Murková

MÚRY MURÁNSKEHO HRADU ZNOVU ODHALENÉ

V rámci národného programu „Zapojenie nezamestnaných do obnovy kultúrneho dedičstva“ a dotácií MK SR z podprogramu „1.4 Obnova a konzervácia torzálnej architektúry“ sa od júna 2013 rozbehli práce aj na Hrade Muráň, kde našlo prácu dvadsať nezamestnaných. V prvej fáze projektu sa postupne čistil hradný areál od náletovej vegetácie a zároveň prebiehal archeologický výskum.

V druhej fáze projektu sa pracovalo na prvej etape statického zabezpečenia tzv. Protitureckého bastiónu, ktorý je jednou z dominant hradu. Vymurovali sa a následne injektovali kaverny na jej vonkajšom plášti. Po ukončení tejto etapy zvýšil čas na menšie výmurovky vypadnutého lícneho muriva na západnej hradbe za Domom veliteľa a nevyhnutnú opravu narušenej klenby v Hlavnom paláci. Stavebné zásahy boli náročné hlavne pre nedostupný terén, pretože akýkoľvek materiál sa na hrad musel vyniesť ručne.

V tejto súvislosti je zaujímavé, že hrad

disponoval v historickom období výťahom, ktorý v súčasnosti na hrade chýba. Pribežne sa čistili aj niektoré torzá bývalých hradných budov. Jedná sa napríklad o Hradnú kaplnku, Koháryho palác a stajne. Z napadaných kameňov sa vyskladali nasucho kladené múriky, ktoré zviditeľňujú torzá budov a zároveň chránia pôvodné murivo. Inde majú zabrániť pohybu návštevníkov, napr. v Hlavnom paláci, ktorý je v havarijnom stave. Posledná fáza prác na hrade je zameraná na výrub drevín a celkové dočistenie hradného areálu. Obec Muráň získala pre tento rok z Ministerstva kultúry SR finančné prostriedky vo výške 29 000€. Okrem archeológie a statického zabezpečenia sa z nich rieši architektonicko-historický výskum a projektová dokumentácia pre rekonštrukciu Domu veliteľa. Tieto aktivity by mali zviditeľniť hrad ako jedinečnú pamiatku, ktorá sa nachádza v nádhernom prostredí Národného parku Muránska planina.

Kamil Nováčik

Hľadali sme múry, našiel sa detský hrob

Archeologický výskum na hrade Muráň bol v roku 2013 zameraný na tzv. „Dom veliteľa“. Výskum pozostával z odstraňovania suty v exteriéri aj interiéru domu veliteľa. Postupným čistením terénu od suty sa našli základy zaniknutých múrov z viacerých stavebných etáp skúmaného objektu a množstvo artefaktov súvisiacich s užívaním objektu: úlomky kachlíc, keramiky, klynce.

Najväčším prekvapením bolo, keď sa kvôli hľadaniu predpokladaných múrov mimo objektu jedna sonda stále predlžovala a namiesto múrov sa našiel detský hrob. Bol umiestnený v pravekej sídliskovej vrstve v hĺbke 60 - 70 cm pod úrovňou terénu. Kostra s výškou 110 cm ležala na chrbte, chýbali jej kosti chodidiel a čelusť bola neanatomicky uložená. V tejto vrstve boli nájdené nálezy, ktoré potvrdzujú osídlenie hradného areálu už v mladšej dobe bronzovej a odkazujú na kyjatickú a pilinskú kultúru, čo v kontexte gemerského regiónu nepôsobí zase až tak prekvapivo. Archeologický výskum viedol odborný pracovník Archeologického

ústavu SAV Mgr. Róbert Malček, PhD. Výkopové práce a nálezy v sondách odkrývali a čistili Muránčania i ľudia z blízkeho okolia, ktorí sú zamestnaní cez projekt „Zapojenie nezamestnaných na obnove kultúrneho dedičstva“.

Ing. Viera Kozárová

POMÁHALI AJ TURISTI

A skutočne im za to patrí srdečná vďaka! Veď pomáhali s vynášaním piesku na hrad a to na vlastných chrbtoch. Ako všetci dobre vieme, výťah z historických dôb dnes na hrade chýba. Turisti denne vyniesli v priemere 30 vriec s pieskom. Jeden deň prišli pomôcť aj pacienti z liečebného ústavu na Prednej Hore. Na hrad sa celkovo vynieslo 11 ton piesku, pričom turisti vyniesli tretinu tohto materiálu. Opravené hradné múry vám touto cestou ďakujú a tešia sa na ďalšiu návštevu!

Ing. Viera Kozárová

Telekom na hrade

Nadačný fond Telekom

Nie telefónne, internetové či televízne pripojenie operátora, ale zamestnanci Slovak Telekomu, a.s., ktorí okrem svojej návštevy podporili hrad aj finančne i vlastnými rukami. Kedy a ako sa zrodila myšlienka hrad Muráň podporiť? Miroslava Barlová z Podkoníc v apríli 2013 podala cez zamestnanecký grantový program projekt „Čistenie hradnej studne“. Projekt bol úspešný a tak Nadačný fond Telekom pri Nadácii Pontis finančne podporil hrad Muráň grantom vo výške 1500 eur. Súčasťou projektu mala byť brigáda „Omarova kvapka potu pre hrad Muráň“ počas dvoch sobôt pre zamestnancov Telekomu. Rozposlaná pozvánka zaujala vedenie Telekomu natoľko, že sa rozhodli v malebnom prostredí Muránskej planiny uskutočniť

plánovaný celofiremný teambuilding. Jedna z ich aktivít smerovala aj na hrad.

Osemnásteho júna 2013 hrad navštívilo 51 zamestnancov z bratislavskej i banskobystrickej pobočky. Pre očakávaných hostí bolo pripravené malé občerstvenie, ktoré sa nezaobišlo bez muránskych buchiet. Pracovníci Telekomu sa okrem prehliadky hradu zúčastnili aj brigády. Na hrade pomáhali pri odstraňovaní sute pod múrmi Domu veliteľa a odnášaní konárov z čistenia od náletovej vegetácie. Pôvodný zámer - pomoc pri čistení hradnej studne nevyšiel, nakoľko novo zakúpené čerpadlo z financií spomínaného grantu sa pri čerpaní nežiadúcej (povrchovej) vody pred akciou pokazilo. Členovia Speleoklubu Muránska planina Ivan Rusnák a Milan Poprocký však ponúkli účastníkom akcie náhradný program: spravidelné slovo a obľadku studne.

Vydarená akcia mala pozitívny ohlas aj u pracovníkov Telekomu a nám ostáva veriť, že o podobné zážitky sa prídu podeliť aj so svojimi rodinami. Na záver patrí poďakovanie všetkým zúčastneným a Nadačnému fondu Telekom pri Nadácii Pontis.

Ing. Viera Kozárová

Konzervačné práce na hrade za pomoci sponzorov

Pre rok 2013 bol Ministerstvom kultúry SR finančne podporený projekt statického zabezpečenia Protitureckého bastiónu. Konzervačné práce prebiehali na vonkajších hradbách bastiónu tradičným spôsobom murovania s použitím vápenej malty. Práce sa realizovali v rámci projektu „Zapojenie nezamestnaných do obnovy kultúrneho dedičstva“ a odborné práce zastrešovala firma Obnova s.r.o. z Banskej Štiavnice.

Regionálna podpora obnovy hradu: Calmit a.s., závod Tisovec – bezplatne poskytnuté

kusové nehasené vápno
Transtav s.r.o. – bezplatne poskytnuté kamenivo na prípravu vápenej malty
Pekáreň Miroslav Belák – bezplatne poskytnuté vrecia na piesok

Ing Viera Kozárová

Muráň prišiel o jeden „endemit“

„Už sa nepečú?“ Tak túto otázku v poslednej dobe počuť na námestí v Muráni dosť často. Pocestní, ale aj domáci sú sklamaní, keď si chcú kúpiť vychýrené Muránske buchty, no v Muráni sa už nepečú. Namiesto nich tu nájdete výherné automaty.

Čo je za tým? Nezaujem, či ekonomická situácia? Veď Muránske buchty boli ako ďalší endemit Muránskej planiny. Prečo musela zaniknúť táto 40-ročná tradícia (zvyk) v Muráni?
- GaP -

Psychiatrická ambulancia v OLÚP, n. o. Predná Hora

Odborný liečebný ústav psychiatrický, n. o. Predná Hora oznamuje občanom obce Muráň ako aj občanom z okolitých miest a obcí v okrese Revúca, že psychiatrická ambulancia v OLÚP, n. o. Predná Hora skvalitnila poskytovanie zdravotnej starostlivosti a s účinnosťou **od 1. 2. 2013** rozšírila svoju činnosť.

Ambulantná zdravotná starostlivosť sa zameriava na:

- **liečbu všetkých psychických porúch,**

- **dobrovoľnú** ambulantnú liečbu závislostí a súdom nariadenú ochrannú ambulantnú liečbu závislostí,

- **psychiatrické vyšetrenie vodičov**, ktorí spáchali priestupok alebo trestný čin vedením vozidla pod vplyvom alkoholu, inej návykovej látky alebo liečiva,

- **poskytovanie poradenských služieb a informácií** o závislosti a možnostiach jej liečenia (mailom, telefonicky, písomne ...),

- **riešenie urgentných situácií** týkajúcich sa psychických porúch formou tzv. **krízovej intervencie**,

- **doliečovanie pacientov po liečbe závislosti** (odborné vedenie abstínujúcich formou účasti v socioterapeutických kluboch a formou rodinnej terapie),

- **odber moču na toxikologické vyšetrenie** na žiadosť pacientov alebo ich zákonných zástupcov.

Ambulantná zdravotná starostlivosť pre verejnosť je poskytovaná v **psychiatrickej ambulancii** a v **ambulancii medicíny drogových závislostí** denne okrem piatku.

Ordinačné hodiny:

pondelok - štvrtok

(07.30 - 12.30 hod. a 13.15 - 15.00

hod.)

piatok* (08.00 - 12.00 hod. a 13.00 - 15.30 hod.)

* - platí len pre doliečovanie (1x mesačne) podľa plánu doliečovania

Vyšetrenie okrem naliehavých stavov je potrebné vopred telefonicky dohodnúť s lekárom.

Kontakt:

OLÚP, n. o. Predná Hora, Muránska Huta, časť Predná Hora
č. 126, 049 01 Muráň

informátor, spojovateľ:

058/4866 111

prim. MUDr. Mária Martinovec

058/48 66 114

www.olup-prednahora.sk

Bc. Petra Glücklichnerová

referent marketingu a vzdelávania

ZASLÚŽIA SI TO

CHVÁLIME

pani Adelu Michalskú in memoriam. Posledné októbrové dni sa konalo na Štrbskom plese Pracovné stretnutie pre tvorcov miestnych novín, kde boli hodnotené aj Muránske noviny pani PhDr. Katarínou Čizmárikovou – predsedníčkou Regionálnej organizácie Slovenského syndikátu novinárov v Košiciach. Týmto by sme sa chceli poďakovať pani Adele Michalskej, že naše noviny pod jej vedením získali pozitívne hodnotenie. Ďakujeme!

KARHÁME

obyvateľov našej obce. Títo totiž svojím nemiestnym správaním špinia verejné priestory a to vykonávaním malej, či veľkej potreby na neosvetlených miestach námestia, kde na nich vševidiace oko kamery nedovídi, takže tržnica neostáva suchá! Ľudia, uvedomme si, je to pre nás, prečo to devastovať.

Športovcom od detstva

Dlhoročný aktívny futbalista, futbalový rozhodca, tréner mládeže i dospelých, účastník mnohých bežeckých súťaží **LADISLAV HOLUB**, sa 18. januára 2010 rozhodol splniť si svoj dávny sen – navštíviť na bicykli všetky obce, mestá, miestne i mestské časti na celom Slovensku.

Doteraz sa mu podarilo navštíviť už vyše 1470 obcí po celom Slovensku a nevynechal ani tú našu. Jedného októbra zavítal aj do Muráňa a zanechal nám pozdrav s milým želaním.

Veľa šťastia, zdravia, pracovnej úspechov a rodinnej pohody praca ušou Detí i chýrateľous obce Muráň okres Revúca praje

Ladislav Holub

11.10.2013

TJ Tatran Muráň prezimuje na prvom mieste

Tabuľka							
Por.	Družstvo	Z	V	R	P	Skóre	Body +/-
1	TJ Tatran Muráň	10	7	2	1	25 : 7	23 5
2	FC 98 Hajnáčka	10	7	1	2	33 : 15	22 10
3	TJ Ožďany	10	6	3	1	25 : 8	21 9
4	FK TJ Družstevník Gemer	10	6	1	3	32 : 14	19 1
5	TJ Družstevník Kráľ	10	6	0	4	17 : 15	18 0
6	ŠK Bastav Revúca - Revúčka	10	4	2	4	16 : 28	14 2
7	FK Jesenské B	10	3	1	6	25 : 27	10 -2
8	ŠK Bátka	10	3	0	7	12 : 25	9 -6
9	FK CSM Tisovec B	10	2	2	6	14 : 26	8 -10
10	TJ Družstevník Veľké Teriakovce	10	2	1	7	14 : 24	7 -8
11	MFK Jelšava	10	2	1	7	12 : 36	7 -8
12	TJ Klas Starňa (odstúpené)	0	0	0	0	0 : 0	0 0

Z - zápasy V - výhra R - remíza P - prehra

Kolo	Družstvá	Stav	Góly
1.	TJ Tatran Muráň: FK Jesenské (B)	3:1	Radovan Matajz, Dávid Fatľa, Michal Dacho
2.	TJ Klas Starňa: TJ Tatran Muráň	-	TJ Klas Starňa (odstúpené)
3.	TJ Tatran Muráň: ŠK Bátka	7:1	Radovan Matajz, Marek Mikuš - 3, Martin Hudák, Ľuboš Hrbál, Jakub Fatľa
4.	FC 98 Hajnáčka: TJ Tatran Muráň	2:1	Michal Dacho
5.	TJ Tatran Muráň: MFK Jelšava	4:1	František Kochjar, Ján Huňan, Radovan Matajz, Richard Dacho
6.	FK CSM Tisovec (B): TJ Tatran Muráň	1:2	Ján Hrbál, Radovan Matajz
7.	TJ Tatran Muráň: FK TJ Družstevník Gemer	2:1	Radovan Matajz - 2
8.	TJ Družstevník Veľké Teriakovce: TJ Tatran Muráň	0:3	František Kochjar, Radovan Matajz - 2
9.	TJ Tatran Muráň : TJ Družstevník Kráľ	3:0	Martin Helik, Peter Regenda, Ján Hrbál
10.	ŠK Bastav Revúca - Revúčka: TJ Tatran Muráň	0:0	-
11.	TJ Tatran Muráň: TJ Ožďany	0:0	-

V dňoch 5. a 6. októbra 2013 sa uskutočnili celoštátne oslavy Dňa ČSLA a 69. výročia Karpatsko - dukelskej operácie, na ktorých sa zúčastnili za oblastný výbor SZPB v Rožňave aj piati členovia ZO SZPB v Muráni. Osláv sa zúčastnili aj najvyšší predstavitelia Slovenskej republiky a Ruska. Minister obrany pán Glváč a ďalší hostia sa presunuli do Svidníka, kde boli ocenení členovia SZPB (Slovenský zväz protifašistických bojovníkov), ale aj významní hostia z Českej republiky, ktorým dominovala dcéra armádneho generála Ludvíka Svobodu. Prítomní sa presunuli na vojenský cintorín sovietskych vojakov, kde mal príhovor p. Kuznecov a pietnu atmosféru zvýraznila pobožnosť, ktorú celebroval grécko-katolícky kňaz. -FL-

Ing. Marek Nosko

Ďakujem všetkým voličom Obce Muráň za podporu vo voľbách do orgánov samosprávneho kraja.

Zvolený som síce nebol, ale život ide ďalej a urobím všetko pre to, aby spolupráca našich obcí naďalej pokračovala.

Divý mak

11. novembra 2013 sa uskutočnila spomienka na padlých v 1. a 2. svetovej vojne a vojnových veteránov. Spomienky sa zúčastnili starosta obce Ing. Goldschmidt, členovia ZO SZPB a JDS, občania obce Muráň a žiaci základnej školy. Táto udalosť symbolizuje deň a mesiac ukončenia prvej svetovej vojny. Symbolom tejto udalosti je kvet divého maku.

- FL -

Spomienky

Janko Jesenský: Chryzantémy

Deň za dňom letí. Týždne uplynú.
Noc tichá, studená, vrav, šepniže mi:
či jeseň skrýva šťastnú hodinu,
čo povedie do drahej, rodnej zemi,

kde vidím i ja, jak sa rozvinú
v strapaté biele hlávky chryzantémy,
a jednu z nich, ich dušu rodinnú,
ku srdcu priviniem zas potešený...?

Ty mlčíš, ako mŕtva pri boku
živého, ktorý hrôzou ledva dýcha,
že strhneš ho raz v jamu hlbokú

a chryzantémy tam na obluku,
a jednu z nich, ich dušu, ktorá vzdychá,
viac neuvidím z večitého ticha.

Dňa 28.9.2013 navždy dotklo srdce našej drahej kolegyne a spoluobčanky **Adelky Michalskej**, ktorá bola okrem iného, mimoriadne aktívnu redaktorkou Muránskych

novín. Preto si chceme touto cestou uctiť jej pamiatku. S úctou a nádejou v srdci na ňu spomínajú členovia redakčnej rady Muránskych novín. Česť jej pamiatke!

Ivan Krasko: Zmráka sa

Zmráka sa, stmieva sa, k noci sa chýli.
Od hory, od lesa tak plače, kvíli...!
Výčitky neznámych duše sa chytia.
... Vyplniť nádeje nebolo síly
zapadli, zapadli vo zhone žitia...

Oblaky nízko sú, tak letia, letia...!
Žaluje zúfale žaloby márne
ktoś príliš úbohý z šíreho sveta,
že veril, že čakal, že starne, starne...

Zmráka sa, stmieva sa. Zhora i zdola
havrany veslujú do noci spešne...
ktoś príliš úbohý o pomoc volá,
do tvári hádže nám spomienky
hriešne...
Zmráka sa, pôjdeme... Noc je už spolu.

Tento rok 7.8.2013 sme si pripomenuli 20. výročie smrti milovaného manžela a otca

Štefana Vrbjára.

Venujte mu prosím s nami, s manželkou Slavkou a jej rodinou, ako i s deťmi Slavkou a Števkou s rodinami, svokrovcami Petalíkovcami z Muránskej Lehoty, sestrou Jankou a švagrinami Silviou a Marikou s rodinami, tichú spomienku. S láskou na neho spomíname. Bol to veľmi dobrý, láskavý, čestný a pracovitý človek. Česť jeho pamiatke!

Už je to šesť rokov, čo sme nepočuli: Hello, boys and girls z úst nášho milovaného kamaráta

Martina Beňa († 15.10.2007)

S neutíchajúcou bolesťou a nádejou v srdci na neho spomínajú všetci jeho blízki a priatelia. Nikdy nezabudneme!

